

Namn på älgförvaltningsområdet

Klarälven-Fryken ÄFO

Älgförvaltningsplan för perioden

Reviderad datum

Revidering orsak

Registrerad areal för ÄFO (ha)

Registrerad areal ÄSO totalt (ha)

Registrerad areal licensområden

Antal älgskötselområden

Antal licensområden

Registrerande län

ÄFO nummer i Länsstyrelsens register

Fastställd av länsstyrelsen den

Fastställd av länsstyrelsen den

Länsstyrelsens ärendenr

2019	till och med	2021
2019-06-03		
I period pga ändrade förhållanden		
132 305		
89 335	Andel av ÄFO:	68%
42 970	Andel av ÄFO:	32%
3		
25		
Länsstyrelsen i Värmlands län		
äfo-17-004		

Länsstyrelsens noteringar och villkor för beslut om fastställande av planen:

INNEHÅLL:

1. MÅLSÄTTNINGAR

- 1.1 Älgstammen
- 1.2 Skog och betesskador

2. NULÄGESBESKRIVNING

- 2.1 Uppgifter om älgstammen
- 2.2 Uppgifter om skogstillstånd och betesskador
- 2.3 Skador på gröda
- 2.4 Trafikolyckor med älg
- 2.5 Övrig dödlighet
- 2.6 Predation

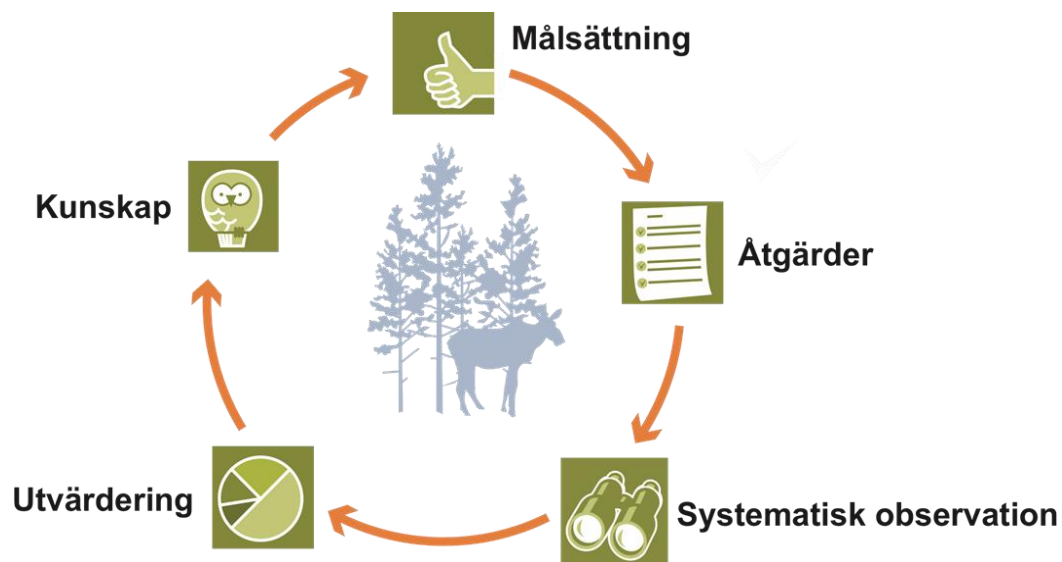
3. SAMMANFATTNING MÅLSÄTTNINGAR OCH NULÄGE

4. HANDLINGSPLAN FRÅN NULÄGE TILL MÅLUPPFYLLNAD

- 4.1 Planerad avskjutning
- 4.2 Avskjutningsförslag licensområden
- 4.3 Planerade inventeringar

5. ÖVRIGT

- 5.1 Samråd och förankringsprocess
- 5.2 Granskning av ÄSO-planer
- 5.3 ÄFGs råd och vägledning för ÄSO-planer
- 5.4 Uppföljning och revideringsbehov

1. MÅLSÄTTNINGAR

1.1 Mål för älgstammens utveckling inom älgförvaltningsområdet

Kvantitativ målsättning för treårsperioden

Antal de kommande 3 åren

Älgstammen ska

Med hänsyn till:

Öka	Oförändrad	Minska
☐	☐	☒

Mål för vinterstam

Vinterstam älg/ 1000 ha

Vinterstam älg/ 1000 ha ungskog

2021	
10,0	efter jakt
206	efter jakt

Kvalitativ målsättning för treårsperioden (3-års medelvärden)

Andel tjur av vuxna:

Antal kalvar per hondjur:

Målsättning kalvandel i avskjutning:

Slaktvikter kalv (kg)

35%	i älgobs
0,65	uttryckt som ett decimaltal enligt älgobs
45%	av totala avskjutningen
70	i medelvikt för alla vägda kalvar från jaktstart

Redogörelse av inventeringsunderlag för beräkning av älgstammens sammansättning i området.

1.2 Övergripande målsättningar för skogens utveckling inom ÄLGFÖRVALTNINGSOMRÅDET

Tallar	Maximal årsskada (vinterskada + sommarskada)	5%	Ange i %
Granar	Maximal årsskada (vinterskada + sommarskada)	5%	Ange i %
Tallar	ANDEL oskadade av klövvilt vid 5 m	70%	Ange i %
Tallar	ANTAL oskadade av klövvilt vid 5 m	1200-1600	Ange i stammar/hektar

2. NULÄGESBESKRIVNINGAR

2.1 Uppgifter om älgstammen inom älgförvaltningsområdet

Uppgifter om älgstammen och redovisning av inventeringar enligt föreslagna kvalitetssäkrade metoder.

2.1.1 Den totala avskjutningen inom ÄFO på årsbasis

Bör avse de senaste tre årens avskjutning.

År	2016	2017	2018
Tjur	53	75	103
Hondjur	21	31	74
Kalv	70	95	126
Totalt	144	201	303
Totalt per 1000 ha	1,1	1,6	2,4
Totalt per 1000 ha ungskog	22,2	32,0	48,1
Areal (ha för respektive år)	128 372	128 388	128 476

Sammanställning av avskjutningen de senaste tre åren för uppföljning av kvalitetsmålen.

År	2016	2017	2018
Tjurandel avskj. (tjur/vuxna)	72%	71%	58%
Kalvandel avskj. (kalv/totalt)	49%	47%	42%

Kommentarer/ Redogörelse av olikheter inom området.

2.1.2 Älgobservationer (älgobs)

Minst de senaste fyra årens älgobs jämförs för att trenden i älgpopulationen ska kunna följas.

År	2015	2016	2017	2018	Medel
Antal obstimmar	18 839	15 323	16 585	18 340	16749
Observationer per mantimme	0,065	0,073	0,087	0,084	0,081
Antal kalvar per hondjur	0,68	0,70	0,66	0,59	0,65
Andel tjur av vuxna	33%	33%	34%	38%	35%

Kommentarer/ Redogörelse av olikheter inom området.

2.1.3 Spillningsinventering

År	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Antal provytor						2587
Antal dagar i inventeringsperiod						203
Antal funna spillningshögar						1364
Spillningshögar per älg och dygn						18
Antal högar per ruta (täthetsindex)						0,53
Vinterstam i antal/1000 ha (max)						
Vinterstam i antal/1000 ha (min)						
Vinterstam i antal/1000 ha (medel)						14,4
Vinterstam i antal/1000 ha (medel)				11,0		14,4

Kommentarer/ Redogörelse av olikheter inom området.

Intervall mellan 11,1-17,1. Det saknas ca 30% av förvaltningsområdet. Indikerar på att i det området som ej är inventerat är älgstammen lägre.

2. NULÄGESBESKRIVNINGAR forts.

2.1.4 Kalvvikter - vikt utan huvud, hud, skankar och inälvor före skottrensning

Medelslaktvikten för samtliga fällda och vägda älgkalvar inom ÄFO från de senaste tre åren.

År	2014	2015	2016	2017	2018
Antal vägda kalvar					
Slaktvikt kg septemberjakt (vägda)	0	0	0	0	0
Slaktvikt kg oktoberjakt (vägda)	70	71	70	67	63
Slaktvikt kg medel (vägda)	70	71	70	67	63

Kommentarer/ Redogörelse av olikheter inom området.

2.1.5 Flyginventering

År			
Tjur			
Ko			
Kalv			
Totalt			

Kommentarer/ Redogörelse av olikheter inom området.

2.1.6 Bedömning av den nuvarande älgstammen inom älgförvaltningsområdet

Antal de senaste 3 åren	Ökat	Oförändrad	Minskat
Älgstammen har	☒	☐	☐

År	2014	2015	2016	2017	2018
Vinterstam, älg/1000 ha				11,0	11,1
Vinterstam, älg/1000 ha ungsfog			0	225	227

Beräknad sammansättning vid periodens start

	Antal älgar	Beräknad fördelning	Antal älgar/1000 ha	% tjur av vuxna
Tjur	330	22%	2,5	31%
Ko/kviga	734	50%	5,6	
Kalv	404	28%	3,1	
Summa	1469	100%	11,1	

Redogörelse av inventeringsunderlag för beräkning av älgstammens sammansättning i området.

Kvalitet de senaste 3 åren	Minskat	Oförändrad	Ökat
Tjurandelen	☐	☐	☒
Medelåldern	☐	☒	☐
Kalvikterna	☒	☐	☐
Reproduktionen	☐	☒	☐

2.1.7 Sammanställt beräkningsunderlag för analys i Älgfrode

Data till Älgfrode

Områdets areal i ha	132305
Målsättning	
Antal älgar per 1000 ha	10,0
% tjur av vuxna	35%

Älgstammens egenskaper

	Medel 4 år	Medel 3 år	Senaste år
Enligt älgobs			
% tjur av vuxna	35%	35%	38%
Antal kalvar per vuxet hondjur	65%	65%	59%
Enligt avskjutning			
% tjurkalv av alla kalvar	52%		

Avskjutning

Antal vuxna tjurar	103
Antal vuxna hondjur	74
Antal kalvar	126

Dödlighet utöver jakt

	Rovdjur	Trafik	Övrigt
Antal vuxna tjurar per år	10,8	7,7	
Antal vuxna hondjur per år	10,8	9,3	
Antal kalvar per år	98,4	7,7	

Älgstammens storlek

Antal älgar per 1000 ha	11,1
-------------------------	------

Bedömd eller beräknad sammansättning enligt Älgfrode antal vid periodens slut (utökad uppgift ej obligatorisk)

	Antal älgar	Beräknad fördelning	Antal älgar/1000 ha	% tjur av vuxna
Tjur				
Ko/kviga				
Kalv				
Summa	0	0%	0,0	

2. NULÄGESBESKRIVNINGAR forts.

2.2 Inventeringar av skogstillståndet inom älgförvaltningsområdet

Uppgifter om skogstillståndet och redovisning av inventeringar enligt föreslagna kvalitetssäkrade metoder.

2.2.1 Fodertillgång och skadeläge på skog enligt Skogsstyrelsens foderprognoser och Äbin

Fodertillgång och prognos	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Areal ungskog	6 486	6 272	6 295	6 337	6 357	6 431	6 542
RASE (rönn, asp, sälg, ek), andel ytor med förekomst					%		

Utveckling kommande 5 åren	Ökande	Oförändrad	Minskande
Areal tallfoder	☐	☒	☐

Övriga uppgifter om skogstillståndet enligt Äbin	2016	2017	2018	2019
Tallar Årsskada (vinterskador + sommarskador)	11%		26%	
Tallar Andel stammar utan viltskador	19%		26%	
Ståndortsanpassning Andel mager mark förnygrad med tall	47%		80%	
RASE Andel ytor med gynnsam konkurrensstatus	4%		2%	
Granar Årsskada (vinterskador + sommarskador)	11%		26%	

2.2.2 Bedömt betetryck i avsaknad av Äbin

Bedömningen görs av älgförvaltningsgruppen.

För	Tolerabla	För omfattande	2017	2018	2019
Tall	☐	☐			
Gran	☐	☐			
RASE, välj alternativ i lista	Omhändertars istället av:		Välj i lista	Välj i lista	Välj i lista

Bedömningen grundar sig på

Kommentarer/ Redogörelse av olikheter inom området.

2.3 Redovisning av skador på gröda

	Tolerabla	För omfattande
Omfattning	☒	☐

Redogörelse för typ av skador och var skadorna har förekommit.

Lokala betesskador

2. NULÄGESBESKRIVNINGAR forts.

2.4 Redovisning av rapporterade viltolyckor med älg

Vilttrafikolyckorna med älg de senaste 3 åren

År	2016	2017	2018
Älgolyckor inom ÄFO, antal	42	61	68
Tjur, trafikdödad	7	4	12
Hondjur, trafikdödad	7	12	9
Kalv, trafikdödad	3	11	9
Okänd, trafikdödad	4	4	5
Summa trafikdödade älgar	21	31	35

2.5 Övrig dödlighet

År	2016	2017	2018
Tjur			
Ko			
Kalv			
Okänd	28	28	28
Summa	28	28	28

2.6 Redovisning av rovdjursförekomst och predationstryck

Predation inom ÄFO

Vargrevir	% av reviret som berör ÄFO	Predation i reviret antal	Predation vuxen älg	Predation kalv	Revirets predation i ÄFOt	Predation/ 1000 ha
Jangen/Gårdsjö	100%	120	22	98	120	0,9
		Summa:	22	98	120	0,9

Björntäthet per 100 000 ha	Antal björnar inom ÄFO	Predation per vuxen björn	Predation vuxen älg	Predation kalv	Björnens predation i ÄFOt	Predation/ 1000 ha

S:a predation:	22	98	120	0,9
----------------	----	----	-----	-----

Förutsättningar för ovanstående:

Vargpredationen bör beräknas till 100-140 älgar/revir. I beräkningen utgörs predationen av 82% kalv och 18% vuxna.

Björnpredationen bör beräknas till ca 7 älgar per vuxen björn. I beräkningen utgörs predationen av 93% kalv och 7% vuxna.

Andelen vuxen björn utgör 50% i beräkningen.

3. SAMMANFATTNING MÅL OCH NULÄGE

Mål	Nuläge	Trend	Åtgärdsförslag
Vinterstam, älgar per 1000ha registrerad jaktareal	10,0	Välj i lista	
Vinterstam, antal älgar totalt inom ÄFO	1323	Välj i lista	
Andel tjur av vuxna i älgöbs	35%	Välj i lista	
Antal kalvar per hondjur i älgöbs	0,65	Välj i lista	
Kalvandel i avskjutning	45%	Välj i lista	
Slaktvikter kalv (kg)	70	Välj i lista	
Färska skador tallar/produktionstammar, max	5%	Välj i lista	
Andel ytor med gynnsam konkurrensstatus	3%	Välj i lista	
Fodersituation enligt foderprognos		Välj i lista	
Älgolyckor inom ÄFO, antal totalt	68	Välj i lista	
Övrig dödlighet, antal älgar inom ÄFO	28	Välj i lista	
Predation, antal älgar inom ÄFO	120	Välj i lista	

4. HANDLINGSPLAN FRÅN NULÄGE TILL MÅLUPPFYLLNAD

4.1 Avskjutning för älgförvaltningsområdet

Avskjutningen fördelas på ÄSO och licensområden

År	2019	2020	2021
Tjur	119	133	143
Hondjur	119	144	175
Kalv	159	185	212
Antal älgar totalt	397	462	530
Andel tjur av vuxna (%)	50%	48%	45%
Andel kalv av total avskjutning (%)	40%	40%	40%
Areal (ha för respektive år)	132 305	132 305	132 305
Totalt per 1000 ha	3,0	3,5	4,0

Avskjutning baseras på:

Beräkningsmodell Älgfröde
 Eget förslag (motiveras nedan)

Motivering för avvikelser jämfört med beräkningsmodellens förslag

4.2 Tilldelning av kalv respektive vuxna älgar till licensområden

Areakrav för kalv: ha
 Areakrav för vuxen: ha

registrerade arealer		
Älgar/1000 ha	% Kalv	Antal älgar
5,0	100%	215
0,0		0
5,0		215

Behov av olika arealkrav inom området:

Äfg bifogar förslag till licenstilldelning/område

4.3 Planerade inventeringar

År	2020	2021	2022
Äbin	☒	☐	☒
Spillningsinventering	☐	☒	☐
Flyginventering	☐	☐	☐
Avskjutningsstatistik	☒	☒	☒
Älgobs	☒	☒	☒
Kalvvikter	☒	☒	☒
Foderprognoser	☒	☒	☒

Kommentarer

---

5. ÖVRIGT

5.1 Redogörelse för samråd och förankringsprocessen inom ÄFO.

Se bifogade protokoll från samrådsmöten.

5.2 Granskning av älgskötselplaner.

Se bifogade skriftliga yttranden som insänts till länsstyrelsen.

5.3 Älgförvaltningsgruppens råd och vägledning i övrigt för älgskötselplaner inom ÄFO.

Utnyttja möjlighet till avslyningsjakt för att uppnå planmål

Löpande avskjutningsrapportering

Årlig översyn av planer

5.4 Uppföljning och ev behov av förändringar i ÄFP under innevarande planperiod.

Mål

Vinterstam

Tjurandel

Reproduktion

Kalvandel i avskjutning

	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021
Vinterstam			
Tjurandel			
Reproduktion			
Kalvandel i avskjutning			

Erik Eriksson

Sekreterare

Namnförtydligande

Christer Karphammar

Ordförande

Namnförtydligande

Per Forsman

Justeras

Namnförtydligande

Benny Lindroth

Justeras

Namnförtydligande

Älgförvaltningsplanen är enhälligt antagen av ÄFG

Har någon ledamot deltagit genom fullmakt (bifogas protokoll)

	Ja	Nej
☒		☐
☐		☒

Reservationer framförda av:

Namn

Namn

Namnförtydligande

Namnförtydligande

Motivering eller avvikande mening